

Zarządzenie nr 8/2024
Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy
z dnia 15 lutego 2024 r.

w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich w PCPR w Świdnicy

Na podstawie art. 22b pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) w związku z art. 10 ustawy z dnia 14 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się Standardy ochrony małoletnich w wersji kompletnej, które stanowią załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

2. Wprowadza się Standardy ochrony małoletnich w wersji skróconej, które stanowią załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2. 1. Dyrektor PCPR jest osobą składającą zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamiania sądu opiekuńczego oraz innych instytucji.

2. Kierowników Zespołów PCPR i kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej wyznaczam jako osoby odpowiedzialne za przygotowanie personelu do stosowania Standardów ochrony małoletnich i ich wdrożenie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

3. Kierownika ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej wyznaczam jako osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzieleniu mu wsparcia, zgodnie z posiadanymi kompetencjami i prowadzenie interwencji w tym zakresie.

4. Kierowników Zespołów PCPR i kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej wyznaczam jako osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji ww. Standardów ochrony małoletnich.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE w ŚWIDNICY

Beata Galewska

RADCA PRAWNY

Przemysław Zieliński
mgr Przemysław Zieliński
WZ.N/P/199

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM W PCPR W ŚWIDNICY

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy zwanego dalej „PCPR” jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel instytucji, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Podstawy prawne Standardów ochrony małoletnich

1. Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz.1606),
- 2) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczym na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1304 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)

2. Słowniczek pojęć/objaśnienie terminów używanych w Standardach ochrony małoletnich:

- 1) Personelem jest osoba zatrudniona w PCPR na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz, stażysta i praktykant.
- 2) Małoletnim, zwanym dalej „dzieckiem” jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- 3) Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
- 4) Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych/rodziców zastępczych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
- 5) Przez krzywdzenie małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniechywanie przez jakąkolwiek osobę, w tym personel PCPR.
- 6) Dane osobowe małoletniego to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

1. Personel PCPR w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego .
2. Ze względu na sposoby i formy jej przejawiania, przemoc wobec dzieci podzielono na cztery rodzaje:
  - 1) przemoc fizyczna,
  - 2) przemoc psychiczna,

- 3) zaniechanie dziecka,
- 4) wykorzystywanie seksualne.
3. Symptomy krzywdzenia małoletniego określa **Załącznik nr 1 do Standardów**.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel PCPR zgłasza tą sytuację Dyrektorowi PCPR lub osobie wyznaczonej przez dyrektora sprawującej nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
5. Personel PCPR monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział III

Zasady rekrutacji pracowników/wolontariuszy/stażystów/praktykantów

Rekrutacja personelu PCPR odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu.

1. Za niezbędne uznaje się zorganizowanie spotkania z kandydatem, które pozwoli jak najlepiej poznać jego kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez PCPR, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności. PCPR musi zadbać, aby personel posiadał odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do pracy z dziećmi i podzielenia wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, PCPR może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych czy przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata.
2. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z opieką nad małoletnimi PCPR jest zobowiązany sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku, do których Państwowa Komisja do Spraw Przeciwdziałania Wykorzystaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. Wzór formularza dotyczącego uzyskania przedmiotowych danych stanowi **Załącznik nr 2 do Standardów**.
3. Wydruk z ww. Rejestru PCPR przechowuje w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/ stażysty/ praktykanta/ osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
4. PCPR winno także pozyskać o kandydacie informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
5. Personel PCPR zobowiązany jest do zapoznania się z niniejszymi Standardami oraz procedurami ochrony dzieci i ich stosowania.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnim a personelem PCPR

1. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w PCPR. Zasady stanowią **Załącznik nr 3 do Standardów**.
2. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia wg wzoru **Załącznika nr 4 do Standardów**.

Rozdział V

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
  - a) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem, przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, cyberprzemoc),
  - b) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie, zastraszanie,
  - c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
  - a) osoby dorosłe (osoby trzecie, rodzic biologiczny/rodzic zastępczy/opiekun prawny, personel),
  - b) inne dziecko.
4. **Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie:**

Podejrzewasz, że dziecko doświadcza przemocy:

- a) z uszczerbkiem na zdrowiu (przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - zawiadom policję;
- b) doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko;
- c) jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
- d) doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj e od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę;

5. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17. roku życia (przemoc rówieśnicza)

Podejrzewasz, że dziecko doświadcza przemocy ze strony innego dziecka:

- a) z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
  - równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
- b) doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze;
  - w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

6. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna.

Podejrzewasz, że dziecko doświadcza przemocy ze strony rodzica lub opiekuna:

- a) z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
  - zawiadom policję ;
- b) w formie zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):
  - zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
  - porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
  - powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
  - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej;
- a) jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:
  - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
- b) jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej;
- równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

7. Dokumentowanie interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

- a) W przypadku powzięcia przez personel PCPR podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub rodzinę zastępczą/opiekuna dziecka, personel PCPR ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji **dyrektorowi PCPR**. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową i jest sporządzana zgodnie z **Załącznikiem nr 5 do Procedury**.
- b) Interwencja prowadzona jest przez dyrektora PCPR, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów.
- c) Do udziału w interwencji można zaprosić inne osoby, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy, w tym przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
- d) W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka dyrektor PCPR organizuje spotkanie z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności z jego rodziną zastępczą/opiekunami. Spotkanie ma na celu ustalenie przebiegu zdarzenia, ale także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na Karcie interwencji wobec małoletniego, o której mowa w pkt 5).
- e) Z przebiegu każdej interwencji sporządza się ww. kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 6 do Standardów**. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez PCPR. Wzór rejestru stanowi **Załącznik nr 7 do Procedur**.
- f) Personel PCPR przekazuje opiekunowi dziecka informacje o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
- g) W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo personel PCPR sporządza projekt zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do podpisu dyrektorowi PCR, który przesyła go do właściwej miejscowo policji lub prokuratury lub sądu rodzinnego.
- h) Dyrektor PCPR informuje opiekunów dziecka o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy).
- i) Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w pkt 7).
- j) W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami dziecka wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, personel PCPR informuje sąd rodzinny o sytuacji dziecka.
- k) W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (np. rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), personel PCPR (osoby upoważnione zgodnie z art. 9a ust. 11-11d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej)

sporządza Niebieską Kartę, którą niezwłocznie przekazuje do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego właściwego ośrodka pomocy społecznej.

- l) W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje personel PCPR, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
- m) W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosił rodzic zastępczy/opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców zastępczych/opiekunów dziecka na piśmie.

8. Krzywdzenie dziecka przez personel PCPR;

- 1) W przypadku gdy personel PCPR dokona skrzywdzenia dziecka, wówczas dyrektor PCPR podejmuje decyzje o odsunięciu osoby od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
- 2) W przypadku gdy personel PCPR dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, dyrektor PCPR winien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.
- 3) Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez PCPR, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy o zaistniałym zdarzeniu poinformować podmiot trzeci i wprowadzić zakaz wstępu tej osoby na teren PCPR, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.
- 4) Jeżeli zgłoszono krzywdzenie dziecka ze strony osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie i prowadzenie interwencji, wówczas interwencję przejmuje do prowadzenia dyrektor PCPR.
- 5) Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora PCPR, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
- 6) Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział VI

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

- 1) W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w PCPR (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na Karcie interwencji wobec małoletniego. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne ww. Karty interwencji.

- 2) Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
- 3) Z opiekunami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
- 4) W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
- 5) W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach PCPR należy porozmawiać z dzieckiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Dyrektor PCPR organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
- 6) Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie. Procedura zawiadomienia jest zgodna z ust. 4 pkt 7 Standardów.
- 7) Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie, zgodnie z procedurą ust. 4 pkt 7 Standardów.

Rozdział VII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Infrastruktura sieciowa w PCPR uniemożliwia dostęp do internetu dzieciom i innym osobom postronnym.
2. Nie wolno personelowi PCPR nawiązywać kontaktów z dziećmi znajdującymi się pod opieką PCPR poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
3. W trakcie zajęć z dziećmi czy innych aktywności prowadzonych przez PCPR z udziałem dzieci osobiste urządzenia elektroniczne personelu powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona.
4. Nie wolno dzieciom udostępniać osobistych urządzeń elektronicznych lub urządzeń będących własnością PCPR.

Rozdział VIII

Zasady ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Zasady ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie stosowane są wobec rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Zasady, o których mowa w ust1. określone są w Załączniku nr 8 do Standardów.

3. Szczegółowe informacje nt. bezpiecznego korzystania z internetu przez małoletnich znajdują się także na stronie www.pcpr.swidnica.pl. Poradnik zrealizowany w ramach projektu dofinansowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Rozdział IX

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w instytucji

1. PCPR zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. PCPR, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią **Załącznik 9 do Standardów.**

Rozdział X

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Dyrektor PCPR wyznacza osoby odpowiedzialne za Standardy ochrony małoletnich.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 punkcie są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji ww. Standardów, za reagowanie na sygnały jej naruszenia oraz za proponowanie zmian w ww. dokumencie.
3. Osoby, o których mowa w ust 1, przeprowadzą wśród personelu PCPR, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi **Załącznik nr 10 do Standardów.**
4. W ankiecie personel może proponować zmiany do Standardów oraz wskazywać jego naruszenia.
5. Osoby, o których mowa w ust. 1, na podstawie ankiet monitorujących, sporządzają raport, który przekazują dyrektorowi PCPR.
6. Dyrektor PCPR wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza personelowi nowe ich brzmienie.

Rozdział XI

Zasady i sposób udostępniania Standardów w wersji pełnej i skróconej

Ogłoszenie Standardów następuje w sposób zwyczajowo przyjęty, tj:

- a) strona internetowa www.pcpr.swidnica.pl,
- b) strona internetowa profesjonalistów z sercem
- c) tablica ogłoszeń PCPR i OIK w wersji,
- d) przekazanie Standardów małoletnim, personelowi i rodzinnym formom pieczy zastępczej w formie papierowej.

Rozdział XII

Przepisy końcowe

Polityka wchodzi w życie z dniem jej podpisania.

DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE W ŚWIDNICY
Beata Galewska

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECI

- **Przemoc fizyczna:**

Niestety, wciąż wiele osób, rodziców dziwi się, słysząc że przemoc fizyczna to także **szturchanie, popychanie dziecka, szarpanie, ściskanie za szyję, kark czy zatykanie ust**. Przemoc fizyczna to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być **złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne**.

Jedną z form przemocy fizycznej jest **potrząsanie dzieckiem**. Dotyczy to niemowląt do 6 miesiąca życia. Dzieci te mają słabo rozwinięte mięśnie karku i szyi. Niezrośnięte szwy czaszki i ciemniaczka pozwalają na naprzemienne ruchy głowy i mózgu. Może to prowadzić do mikrouszkodzeń w mózgu, wpływających na opóźnienie umysłowe, jak również ciężkiego uszkodzenia mózgu wskutek wylewów, a także do ślepoty i niedosłuchu.

Rozpoznawanie przemocy fizycznej - na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- ma widoczne obrażenia ciała (poparzenia, ugryzienia, siniaki, złamania kości), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić
- boi się rodzica lub opiekuna
- wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła
- podawane przez nie wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków wydają się nieprawdopodobne

Rodzic lub opiekun:

- podaje sprzeczne lub nieprzekonujące wyjaśnienia obrażeń dziecka, bądź w ogóle odmawia wyjaśnień,
- mówi o dziecku w negatywny sposób, na przykład używając określeń takich jak „idiota”, „głupi”, „gówniarz”
- poddaje dziecko surowej fizycznej dyscyplinie
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Zaniepokoić może także zachowanie – dziecko jest: niespokojne, załężnione, wycofane oraz to, jak często dziecko jest hospitalizowane, z jakiego powodu oraz zbyt duża odległość czasowa od momentu urazu do przyjazdu do szpitala.

- **Przemoc psychiczna, emocjonalna:**

Formy przemocy psychicznej:

ponizanie dziecka, ośmieszanie – porównywanie go do rzeczy, zjawisk, które budzą obrzydzenie i nie są powszechnie lubiane, nazywanie go w sposób obraźliwy, podawanie go jako negatywnego przykładu w rodzinie, klasie, mówienie przy innych o jego słabościach, chorobach, problemach.

świadome lub nie odrzucanie emocjonalne dziecka, niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka – niekochanie, nieokazywanie dziecku czułości, bliskości, zainteresowania, skupianie się na jego „mankamentach”. Dzieciom tym bardzo trudno w dorosłym życiu poczuć miłość do swojego partnera, dziecka albo ją okazać.

agresja słowna – stałe podnoszenie na dziecko głosu, krzyczenie na nie, mówienie w bardzo dużym napięciu, używanie słów powszechnie uważanych za obraźliwe.

zastraszanie dziecka, straszenie, stosowanie pogroźek, szantażu – „Jeśli tego nie zrobisz, to... spotka cię straszna kara, przestanę cię kochać” itp. To także straszenie dziecka przez rodzica, że coś się może stać jemu albo rodzicowi, straszenie wyrzuceniem z domu, oddaniem do domu dziecka, mówienie, że się go już nie kocha; Głębokość i rozległość ran w psychice dziecka spowodowana takim postępowaniem dorosłych jest nie do przewidzenia.

manipulowanie dzieckiem (najczęściej w sytuacji rozstania rodziców) – przedstawianie drugiego rodzica jako „złego”, tworzenie fałszywych wspomnień u dziecka i przypominanie negatywnych doświadczeń z drugim rodzicem.

wywoływanie poczucia winy – czynienie dziecka odpowiedzialnym za stan emocjonalny i zdrowotny rodzica: „to przez Ciebie się tak źle czuję, umrę, jak tak się będziesz zachowywać, gdybyś był grzeczny nigdy bym Cię nie uderzył”. Powoduje to branie na siebie winy przez dziecko, także w sytuacjach nie związanych z domowymi sprawami.

nadopiekuńczość – rodzic wyręcza dziecko we wszystkim, boi się o to, że dziecku może stać się krzywda, co powoduje nadmierną kontrolę - zarówno kontaktów z rówieśnikami, jak i niewspółmierne do wieku ograniczanie swobodnej zabawy (nie biegaj, nie skacz, stój grzecznie). Wpaja w dziecko poczucie zagrażającego świata, a wszelkie niepowodzenia dziecka przerzuca na inne osoby czy sytuacje. **Nadopiekuńczość kształci w dziecku postawę egocentryczną i egoistyczną** oraz źle wpływa na jego funkcjonowanie wśród rówieśników. Prowadzi do niezaradności i kompleksów.

Rozpoznawanie przemocy psychicznej - na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły bądź zbyt infantylny)
- wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje)
- jest opóźnione w rozwoju fizycznym bądź emocjonalnym
- moczy się bądź zanieczyszcza kałem
- samookalecza się
- ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się chodzić spać
- ma objawy hipochondrii, hysterii, obsesji lub fobii

Rodzic lub opiekun:

- ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko
- nie interesuje się problemami dziecka
- otwarcie odrzuca dziecko
- faworyzuje jedno z rodzeństwa
- w oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego możliwości
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Przemoc psychiczna jest najtrudniejsza do zdiagnozowania. Zawsze **powinna zaniepokoić nagła zmiana w zachowaniu dziecka**, np. dziecko, które do tej pory było pogodne, zaczyna być wycofane, smutne, apatyczne.

- **Zaniedbywanie dziecka:**

Jest to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna; nie zapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.

Może przybierać następujące formy:

zaniedbywanie fizyczne – niezaspokajanie potrzeb fizycznych dziecka w sposób wystarczający, biorąc pod uwagę wiek dziecka, jego potrzeby rozwojowe i indywidualne. Chodzi tu o podstawowe potrzeby życiowe: właściwe wyżywienie, pielęgnacja, higiena, wypoczynek. U małych dzieci w wyniku niewłaściwej opieki czy higieny, może dojść do chorób skóry, zapaleń, odmrożeń, zmian pasożytniczych. Starsze dzieci mogą być wytykane, izolowane od rówieśników, przezywane (bo są np. brudne, brzydko pachną, itp.).

zaniedbywanie żywieniowe – głodzenie, niedostarczanie dziecku odpowiedniej ilości jedzenia. Może prowadzić do nieprawidłowości w rozwoju fizycznym i psychicznym. Objawia się niską masą ciała, bólami głowy i brzucha, omdleniami.

zaniedbywanie zdrowotne – niewystarczająca dbałość o zdrowie dziecka lub jej całkowity brak, np. niezgłaszanie się z dzieckiem do szczepień, nieleczenie stanów chorobowych, mimo zaleceń pediatry lub innego specjalisty, marginalizowanie lub bagatelizowanie negatywnych konsekwencji takiego postępowania dla dziecka.

zaniedbywanie edukacji dziecka – dziecko nie ma odrobionych prac domowych, nie posiada lub brakuje mu przyborów np. zeszytów, podręczników, nie ma warunków do nauki. Skrajnym zaniedbywaniem edukacji jest nieposyłanie dziecka do szkoły.

brak wystarczającej opieki i troski o dziecko – nieinteresowanie się dzieckiem, tym co robi, czego potrzebuje, jakie ma problemy. W skrajnej formie opuszczenie dziecka lub porzucenie.

zaniedbywanie emocjonalne – niezaspokajanie podstawowych potrzeb psychicznych dziecka: miłości, bliskości, czułości, kontaktu fizycznego. Rodzic nie spędza czasu z dzieckiem bezpośrednio wchodząc z nim w relacje, nie bawi się z nim lub jest tego za mało, biorąc pod uwagę potrzeby dziecka.

Zaniedbywanie dziecka - na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- często jest nieobecne w szkole lub przedszkolu
- kradnie jedzenie bądź pieniądze kolegom, zebrane
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów
- jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie
- często jest ubrane nieodpowiednio do pogody
- mówi, że w domu nie ma osoby, która mogłaby się nim zająć

Rodzic lub opiekun:

- nie interesuje się losem dziecka
- jest apatyczny lub pogrążony w depresji
- często nie dociera na umówione spotkania
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Zaniedbywanie dzieci nie dotyczy tylko rodziców. Każdy dorosły, pod którego opieką jest dziecko, czy to jest lekarz, nauczyciel, pracownik socjalny, psycholog czy pedagog ma obowiązek dbać w sposób wystarczający dla dziecka, o jego szeroko rozumiane potrzeby i zaspokajając je adekwatnie do pełnionej roli zawodowej.

• Wykorzystywanie seksualne:

Wykorzystywanie seksualne dziecka (definicja Światowej Organizacji Zdrowia WHO) to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.

W polskim prawie jako ofiarę wykorzystywania seksualnego określa się dziecko poniżej **15 roku życia**.

Do przemocy seksualnej zaliczamy: **gwałt, pedofilię i kazirodztwo**.

Wykorzystywanie seksualne - na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- przejawia dziwne bądź niezwykle dla swojego wieku zachowania seksualne (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie),
- jest wycofane, depresyjne, infantylnie się zachowuje, ma trudności w relacjach z rówieśnikami,
- odmawia przebijania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi)
- nadużywa alkoholu lub narkotyków
- pogorszyło się w nauce
- ma trudności z chodzeniem lub siadaniem
- doświadcza bólu intymnych części ciała
- jest w ciąży lub jest chore wenerycznie
- ucieka z domu
- chwali się nagłym przyływem gotówki lub prezentów

Rodzic lub opiekun:

- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy)
- nadużywa alkoholu lub narkotyków
- nie utrzymuje relacji z osobami spoza rodziny
- przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka, ogranicza jego kontakty z rówieśnikami.

3. Występowanie pojedynczego objawu na ogół nie jest dowodem na to, że dziecko doświadczyło krzywdzenia. Jeśli jednak symptom powtarza się, bądź kilka objawów występuje jednocześnie, prawdopodobieństwo, że mamy do czynienia z przemocą wobec dzieci zdecydowanie wzrasta. Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów.

.....
(miejsowość, data)

.....
imię i nazwisko

.....
adres zamieszkania

WERYFIKACJA DANYCH OSOBY

w Rejestrze Sprawców Przemocy na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym

W związku z koniecznością realizacji obowiązku dotyczącego uzyskania informacji z Rejestru Sprawców Przemocy na Tle Seksualnym z dostępem o osobie wykonującej działalność związaną z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi, osobie zatrudnionej lub świadczącej usługi w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wnoszę o weryfikację danych poprzez podanie następujących danych osobowych:

Cel:

- € zawarcie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych;
- € zawarcie umowy o odbywaniu praktyki;
- € zawarcie umowy o odbycie stażu;
- € zawarcie umowy cywilno- prawnej.

1.	numer PESEL	
2.	pierwsze imię	
3.	nazwisko	
4.	nazwisko rodowe	
5.	imię ojca	
6.	imię matki	
7.	data urodzenia	

Podstawa prawna:

- 1) art. 12 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.),
- 2) § 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie trybu, sposobu i zakresu uzyskiwania i udostępniania informacji z rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika (Dz. U. z 2017 r., poz. 1561).

.....
(podpis)

Zasady bezpiecznych relacji personelu PCPR z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych organizacji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników PCPR, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, praktykantów, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką PCPR, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą PCPR i/lub na jej terenie.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyżeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania i rozsądne życzenie.
6. Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych członków personelu, kiedy prowadzisz aktywności z dziećmi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadom o tym inne osoby z personelu oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z dzieckiem.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli zarząd organizacji nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów prawnych dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dziecka przez członka personelu lub członka personelu przez dziecko, muszą być raportowane osobie odpowiedzialnej za realizację Polityki ochrony dzieci. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z instytucji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym kierownictwo, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać dzieci, z którymi prowadzisz zawodowe działania, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno nawiązywać kontaktów z dziećmi znajdującymi się pod opieką PCPR poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie zajęć z dziećmi czy innych aktywności prowadzonych przez PCPR z udziałem dzieci osobiste urządzenia elektroniczne personelu powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona.
3. Nie wolno dzieciom udostępniać osobistych urządzeń elektronicznych lub urządzeń będących własnością PCPR.

.....
data

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami ochrony małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis)

.....
miejsowość i data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Data kontaktu:

.....

Rodzaj kontaktu z osobą:

.....

Na okoliczność:

.....

Ustalony stan faktyczny:

.....

Podjęte działania:

.....

.....
podpis osoby sporządzającej notatkę służbową

KARTA INTERWENCJI WOBEC MALOLETNIEGO

Imię i nazwisko dziecka		
Data i przyczyna interwencji		
Dane osoby zawiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia dziecka		
Opis działań podjętych przez osobę odpowiedzialną za realizację Standardów ochrony dzieci	Data	Działanie
Spotkania z rodzicami/ opiekunami prawnymi/ rodzicami zastępczymi	Data	Protokół ze spotkania (załącznik)

Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie specjalistyczne o charakterze interwencyjnym (pedagogiczne, psychologiczne, prawne) • Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny • Zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa • Zawiadomienie służb ochrony zdrowia • Procedura Niebieskie karty • Dodatkowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej • Inny rodzaj interwencji <p>.....</p>	
Dane dotyczące interwencji	Nazwa organu: Data zgłoszenia do organu	
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli instytucja uzyskała informację o wynikach/działaniach/ PCPR/działaniach rodziców	Data	Działanie

**Zasady ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi
i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie
dla rodzinnych form pieczy zastępczej**

1. **Ustal z dzieckiem zasady korzystania z sieci.**
Muszą one być adekwatne do jego wieku. Należą do nich m.in.: maksymalny czas spędzany w sieci, serwisy i strony internetowe, które może odwiedzać, sposoby reagowania na niebezpieczne sytuacje. Możesz posłużyć się „umową o bezpiecznym korzystaniu z Internetu”, która jest dostępna w serwisie www.dzieckowsieci.fdn.pl. By zwiększyć prawdopodobieństwo, że dziecko będzie przestrzegało zasad, nie narzucaj ich, ale uzgodnij je z nim – znajdźcie kompromis. Pamiętaj jednak o konsekwencji – robienie wyjątków, łamanie uzgodnień spowoduje, że dziecko nie będzie traktowało tych zasad poważnie.
2. **Umieść komputer w powszechnie dostępnym miejscu w domu.**
Nie musisz być policjantem, który sprawdza każdą ze stron, którą odwiedza Twoje dziecko. Nie pozwól jednak, aby zamykało się sam na sam z komputerem we własnym pokoju. Jeśli komputer zostanie umieszczony tam gdzie przebywają wszyscy domownicy, istnieje mniejsze prawdopodobieństwo, że dziecko, zwłaszcza małe, trafi na treści nieprzeznaczone dla niego lub wejdzie w kontakt z niebezpieczną osobą. 41% rodziców dzieci mających kontakt z treściami dotyczącymi seksualności lub pornografii jest przekonanych, że ich dzieci nie widziały tego typu materiałów. Połowa spośród tych dzieci, po obejrzeniu tego typu materiałów poczuła zaniepokojenie. Bądź z dzieckiem po to, by służyć mu radą i wskazać potencjalne zagrożenia.
3. **Naucz dziecko zasady ograniczonego zaufania do osób i treści, na które trafia w sieci.** Jeśli dopuszczasz możliwość kontaktów dziecka z osobami poznanymi w Internecie, kontroluj te znajomości. Reaguj na wszelkie podejrzane sytuacje! Zapewnij dziecko, że w obliczu zagrożenia zawsze może liczyć na Twoją pomoc! Jako rodzic jesteś odpowiedzialny zarówno za wprowadzenie swojego dziecka w świat realny, jak i wirtualny. Naucz je odróżniać wiarygodne źródła i fakty od wiadomości wyspanych z palca i informacyjnego szumu. Przekonaj je, że nie każda osoba spotkana w sieci jest tym, za kogo się podaje, a tym bardziej, że nie zawsze jest warta zaufania i otwartości.
4. **Naucz dziecko chronić prywatność.** Jeżeli zgadzasz się na korzystanie przez dziecko z serwisów społecznościowych, pomóż mu stworzyć bezpieczny profil, maksymalnie chroniący jego prywatność. dzieci często są nazbyt łatwowierne. Nie potrafią przewidzieć konsekwencji, jakie mogą je spotkać, chociażby dlatego, że ujawniły swój wiek. Internet jest polem działania pedofilów, a informacja o wieku dziecka jest dla nich ogromnym ułatwieniem. Podobnie niebezpieczne może okazać się ujawnienie przez dziecko numeru telefonu lub adresu zamieszkania. Jeśli zgadzasz się, by dziecko angażowało się w znajomości zdobywane w serwisach społecznościowych, naucz je chronienia informacji na swój temat, ale i ograniczonego zaufania do osób, które – często natarczywie lub podstępnie – chcą się z nim zaprzyjaźnić. Nie znasz przecież ich intencji.
5. **Przekonaj dziecko, by zawsze konsultowało z Tobą materiały, które publikuje w Internecie.** Tak jak w przypadku publikacji danych osobowych, dziecko nie zawsze jest w stanie realnie ocenić konsekwencje opublikowania w sieci jakichkolwiek materiałów. Internet nie zapomina – coś, co raz trafiło do sieci, dzięki możliwości wielokrotnego

powielenia i umieszczenia na innych stronach, serwerach, serwisach, pozostaje praktycznie na zawsze. dotyczy to zarówno zdjęć, filmów, jak i np. wpisów na forach internetowych. Bezmyślnie zamieszczone zdjęcie lub film będący dokumentacją głupiej zabawy mogą się zemścić w przyszłości, nawet tej odległej, bo dorosłej.

6. Nie narażaj dziecka, publikując bezkrytycznie jego zdjęcia w sieci!

Rodzicom także zdarza się zapomnieć o podstawowych zasadach bezpieczeństwa w Internecie, publikując np. w serwisach społecznościowych zdjęcia swoich dzieci, nie zważając, że mogą one natychmiast trafić do kolekcji pedofila. Internet wciąż jest polem ich działań, a znalezione zdjęcia dzieci mogą jedynie ułatwić im wybór ofiary i dotarcie do niej. Bezkrytyczne zamieszczanie w Internecie ich zdjęć z wakacji, np. w stroju kąpielowym, to niepotrzebne narażenie ich na ryzyko. Podobnie rzecz ma się ze zdjęciami niemowlaków. Czy na pewno chcesz, aby za kilkanaście lat przyszły szef Twojego dziecka widział je na zdjęciu w pieluszce?

7. Chroń komputer dziecka przed niewłaściwymi treściami.

Upewnij się, że na komputerze Twojego dziecka działa zaktualizowany program antywirusowy i zaporą sieciową. używaj filtru antyspamowego chroniącego program e-mailowy. Stosuj dostępne na rynku oprogramowanie filtrujące. Korzystaj z programów kontroli rodzicielskiej. Naucz swoje dziecko, by samo dbało o swój komputer. Im mniej znajdzie się w nim wirusów, trojanów i innych śmieci, tym wygodniejsze i bezpieczniejsze będzie korzystanie z niego. Celem oprogramowania filtrującego jest uniemożliwianie dostępu do stron z potencjalnie niebezpiecznymi treściami. Nie chodzi wyłącznie o strony pornograficzne, ale i o te, które namawiają do agresji (w tym samobójstw), propagujących nazizm lub anoreksję. Pokaż swojemu dziecku Katalog BeS. Znajdzie tam ciekawe i bezpieczne serwisy. Może zainteresować Cię również strona www.sieciaki.pl. Pamiętaj jednak, że żaden program filtrujący nie zastąpi rozsądku dorosłej osoby.

8. Upewnij się, że Twoje dziecko korzysta z gier adekwatnych do jego wieku, np. na podstawie oznaczeń PEGI.

9. Sprawdź szkołę swojego dziecka. Upewnij się, że szkoła korzysta z bogatej oferty zajęć lekcyjnych i e-learningowych bezpiecznych dla twojego dziecka. Czy były przeprowadzone działania z zakresu bezpieczeństwa dzieci w Internecie oraz zapobieganiem i reagowaniem na cyberprzemoc.

10. Naucz dziecko szacunku dla innych internautów!

Przekonaj je, że nawet na pozór niewinne żarty potrafią bardzo krzywdzić. Coś, co raz znajdzie się w Internecie prawdopodobnie już nigdy z niego nie zniknie. Porozmawiaj z dzieckiem, wyjaśnij mu, że niewinny lub nieprzemyślany żart powielony tysiące razy może krzywdzić. Pokaż mu, że nawet świadek agresji w Internecie, bezrefleksyjnie powielający wymierzony w kogoś materiał (choćby dlatego, że jest śmieszny) przyłącza się do grona agresorów. Zwróć dziecku uwagę, że również ono może stać się ofiarą czyjegoś nieprzemyślanego żartu. Pokaż mu, gdzie szukać wtedy pomocy w sieci, ale przede wszystkim zaznacz, że zawsze można na Ciebie liczyć.

Jakie zasady korzystania z Internetu ustalić z dziećmi?

Rodzice ustalając z dzieckiem zasady korzystania z Internetu robią to, by zapewnić mu bezpieczeństwo. Chronią je przed ryzykiem napotkania treści nieodpowiednich i szkodliwych. Wspólne regulacje powinny być dopasowane do wieku dziecka i zmieniać się wraz z jego rozwojem, przy czym odpowiedzialny rodzic sprawdza nowe treści i obszary. Ważne, by dziecko wiedziało, że działania rodziców wynikają z troski oraz że może zwrócić się do nich w

sytuacjach trudnych lub gdy będzie miało poczucie zagrożenia.

Proponuje się, by przyjąć następujące ustalenia:

- Najmłodsze dzieci powinny korzystać jedynie z pozytywnych i bezpiecznych treści (strony, aplikacje, gry) wskazanych przez rodziców. Z czasem warto brać pod uwagę propozycje nowych treści spośród wskazywanych przez dzieci i każdorazowo je weryfikując. Po wprowadzeniu takiej zasady warto porozmawiać z dzieckiem na temat nieodpowiednich treści online – w sposób adekwatny do jego wieku należy je poinformować, że w sieci można natrafić na materiały prezentujące seks, przemoc, wulgaryzmy. Trzeba zaznaczyć, że nie są to treści przeznaczone dla dzieci i że oczekujemy, iż dziecko poinformuje nas, jeśli będzie miało z nimi kontakt.
- Czas korzystania z sieci powinien być ograniczony. Zaleca się, by dzieci w wieku wczesnoszkolnym nie korzystały z urządzeń ekranowych dłużej niż dwie godziny dziennie. dobrym pomysłem jest ustalenie dnia lub dni, np. weekendu, bez Internetu.
- dzieciom w wieku przedszkolnym należy towarzyszyć podczas korzystania z sieci. Jeśli dzieci są starsze, warto mieć możliwość, jako rodzic, do wglądu w ekran komputera czy urządzenia mobilnego, z którego korzystają. Przy okazji warto zainteresować się aktywnościami dziecka online i nawiązać na ten temat rozmowę.
- Najmłodsze dzieci nie powinny samodzielnie korzystać z wyszukiwarek, portali społecznościowych i innych serwisów dających nieograniczony dostęp do treści (zdjęć, filmów, tekstów). Stopniowe wprowadzanie takich możliwości powinno odbywać się pod kontrolą rodziców i z uwzględnieniem ograniczeń wiekowych narzucanych przez serwisy. Warto takie sytuacje wykorzystać do edukacji dziecka w zakresie skutecznego i bezpiecznego poszukiwania informacji, poszerzając jego wiedzę na temat nieodpowiednich treści. dobrze, jeśli podczas swobodnych rozmów z dzieckiem wprowadzimy pojęcie ograniczonego zaufania do treści online.
- Najmłodsze dzieci nie powinny samodzielnie korzystać z komunikatorów czy portali społecznościowych. Ewentualne kontakty online winny być ograniczone do znajomych osób i odbywać się pod kontrolą rodziców. Zakazy należy poprzedzić rozmową na temat zagrożeń związanych z kontaktami z nieznajomymi.
- dzieci nie powinny publikować samodzielnie w sieci treści, szczególnie prywatnych informacji, filmów, zdjęć. Taki zakaz winien być połączony ze zwróceniem dziecku uwagi na zagrożenia związane z publikacją wizerunku i prywatnych informacji.
- Należy umówić się z dzieckiem, że za każdym razem gdy trafi na nieodpowiednie treści lub cokolwiek innego, co je w sieci zaniepokoi, natychmiast nas o tym poinformuje. Kiedy dziecko zgłasza kontakt z nieodpowiednimi treściami, warto rozpoznać co się wydarzyło, pochwalić je za poinformowanie o takim zdarzeniu. Jeżeli dziecko jest zaniepokojone, trzeba wytłumaczyć mu sytuację i zastanowić się jak zmniejszyć prawdopodobieństwo podobnych okoliczności w przyszłości.

Kiedy rodzic zastanawia się jakie strony internetowe, aplikacje czy gry chce pokazać dziecku, warto by wziął pod uwagę następujące kwestie:

– Zasoby internetowe udostępniane dzieciom muszą być wolne od szkodliwych treści, czyli przemocy, wulgaryzmów, erotyki. Należy się również upewnić, czy nie dają one dostępu do takich treści np. poprzez linki czy bannery.

– Należy udostępniać dzieciom treści z wiarygodnego źródła, stworzone z myślą o młodym odbiorcy.

- Estetyka, sposób prezentowania informacji, nawigacja po serwisie, grze czy aplikacji powinny być przyjazne i zrozumiałe dla dziecka.
- Udostępniane dzieciom treści powinny łączyć zabawę z edukacją i rozwojem – Angażować je w aktywności plastyczne, muzyczne, rozwijać wyobraźnię, poszerzać wiedzę.
- Należy zwrócić uwagę, czy serwis zapewnia ochronę prywatności użytkownika – kluczowe jest zadbanie o bezpieczeństwo danych i wizerunek dziecka.

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

Zasady powstały w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Wartości;

1. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
3. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
4. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:

1. Pytanie o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych oraz o zgodę dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
2. Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (np. w przypadku zbiórek indywidualnych organizowanych przez naszą instytucję).
5. Zmniejszenie ryzyka kopiowania i nieostosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:
  - a) wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/nagraniach muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
  - b) zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.
6. Rezygnację z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po zakończeniu współpracy z PCPR.
7. Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać osobie

odpowiedzialnej za Standardy, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy;

W sytuacjach, w których PCPR rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.
2. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez nas na piśmie.
3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadamy o bezpieczeństwo dzieci poprzez:
  - a) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
  - b) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
  - c) niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru personelu instytucji,
  - d) poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
4. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku;

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub uczestnicy organizowanych przez PCPR wydarzeń rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę.
3. Przed publikacją zdjęć/nagrań online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media ;

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez PCPR wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę Dyrektora PCPR. W takiej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Niezbędne informacje do uzyskania ww. zgody :
  - 1) imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,

- 2) uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
  - 3) podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
2. Personelowi PCPR nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka znajdującego się pod naszą opieką bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody dyrektora PCPR.
  3. Personel PCPR nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy personel jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach dyrektor PCPR może podjąć decyzję o skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka w celu ustalenia procedury wyrażenia przez nich zgody na kontakt z mediami.
  4. W celu realizacji materiału medialnego dyrektor PCPR może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń w siedzibie PCPR dla potrzeb nagrania. Dyrektor PCPR, podejmując taką decyzję, poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających dzieci na terenie jednostki.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka;

1. Jeśli dzieci, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, PCPR zobowiązane jest do respektowania ich decyzji.
2. PCPR z wyprzedzeniem ustali z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwałać jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmie się, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Przechowywanie zdjęć i nagrań;

1. PCPR przechowuje materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci tj.: nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez PCPR. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez PCPR w polityce ochrony danych osobowych.
2. PCPR nie przechowuje materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
3. PCPR nie wyraża zgody na używanie przez osoby z personelu osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci.
4. Jedynym sprzętem, którego PCPR używa, są urządzenia rejestrujące należące do PCPR lub wykorzystywane na zasadach zatwierdzonych pisemnie przez dyrektora PCPR.

Monitoring Standardów ochrony małoletnich – ankieta

	Tak	Nie
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w PCPR w Świdnicy?		
2. Czy zapoznałeś się z dokumentem Standardy ochrony małoletnich?		
3 Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na krzywdzenie dzieci?		
5. Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez personel PCPR?		
Jeśli tak to przez kogo?		
6.Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez osoby sprawujące funkcje rodzinnej formy pieczy zastępczej?		
6.Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich w PCPR w Świdnicy?		

STANDARDY OCHRONY DZIECI/MAŁOLETNICH
w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy
/wersja skrócona dla dzieci/

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Celem „Standardów Ochrony Małoletnich” jest zapewnienie Wam sprzyjających warunków do wychowania oraz rozwoju zgodnie z Waszymi indywidualnymi możliwościami i potrzebami w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa.

Rozdział I

Objaśnienie terminów;

§ 1

1. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. Przez krzywdzenie dziecka powinniście rozumieć zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej lub innego dziecka, które ujemnie wpływa na Wasz rozwój fizyczny lub psychiczny.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci;

§ 2

1. Wszyscy pracownicy PCPR w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.

§ 3

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

A. Przemoc fizyczna to między innymi:

- popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.

B. Przemoc psychiczna to między innymi:

- poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyzywanie, wyśmiewanie, odtrącanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności.

C. Wykorzystanie seksualne to:

- naruszenie sfery intymnej dziecka, zmuszanie do oglądania nagich osób, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży.

D. Zaniedbywanie to:

- niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka lub nie respektowanie jego podstawowych praw (niedożywienie, ubiór nieadekwatny do pory roku, zaniedbanie higieniczne, pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, nie dbanie o higienę snu i odpoczynku, nie posyłanie dziecka do szkoły, nie zapewnienie dziecku opieki lekarskiej).

2. Przemocy możecie doświadczyć ze strony innych uczniów, rodziców lub opiekunów, rodziców zastępczych, osób trzecich (osób, z którymi miałaś kontakt czy pracowników PCPR).

3. Zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko ustalone w PCPR znajdują się w Załączniku nr 1 do niniejszych Standardów.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 4

1. W przypadku doświadczenia jakiegokolwiek z wyżej wymienionych form krzywdzenia ze strony osób dorosłych, w tym rodziców zastępczych lub innych dzieci zawiadom pracownika PCPR (np. koordynatora) lub dyrektora PCPR.

2. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

PAMIĘTAJ !!!

KAŻDY ma prawo do poszanowania swojej godności

JEŚLI sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia innego dziecka to **NATYCHMIAST** powiedz o tym komuś dorosłemu:

- rodzicowi zastępczemu
- rodzicowi
- opiekunowi
- pracownikowi PCPR
- wychowawcy, nauczycielowi w szkole
- lub innemu dorosłemu, do którego masz zaufanie !!!

3. Możesz także skorzystać z innego rozwiązania dzwoniąc lub pisząc:.

1) Telefon 116 111 działa przez 7 dni w tygodniu, w godzinach 12:00-2:00,

można także zarejestrować się na stronie <https://116111.pl/> oraz napisać wiadomość e-mail.

ZASADY ABCD FUNKCJONOWANIA TELEFONU 116 111:

- Anonimowo - dzwoniąc, nie musisz podawać swojego imienia, nazwiska ani adresu zamieszkania;
- Bezpłatnie - połączenie jest bezpłatne zarówno z telefonów komórkowych, jak i stacjonarnych;
- Chętnie - konsultanci 116 111 gotowi są rozmawiać o każdej ważnej sprawie. Jeśli będzie to potrzebne, mogą umówić się na kolejną rozmowę;
- Dyskretnie - wszystko, o czym powiesz lub napiszesz, zostanie między Tobą a konsultantami 116 111. Jeśli poprosisz o pomoc w rozwiązaniu Twoich problemów lub zgodzisz się na to, żeby Ci pomóc – konsultanci 116 111 zajmą się tym.

KIM SĄ KONSULTANCI TELEFONU 116 111?

Grupa pedagogów i psychologów dyżurujących przy Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111. Każdy ma doświadczenie w pracy z osobami w trudnych sytuacjach życiowych i potrzebującymi pomocy. Potrafią słuchać i rozumieją młodych ludzi.

Pomagają dzieciom i młodzieży rozmawiając o sprawach dla nich ważnych i trudnych. Nie dają gotowych rad i rozwiązań. Razem z rozmówcami zastanawiają się, co mogą zrobić, by przezwyciężyć kłopoty i problemy.

NA JAKI TEMAT MOŻNA POROZMAWIAĆ LUB NAPISAĆ?

- skontaktuj się w chwili, gdy potrzebujesz wsparcia i rozmowy o tym, co jest dla Ciebie ważne lub sprawia Ci kłopot;
- możesz porozmawiać o przyjaźni, miłości, kontaktach z rodzicami, czy problemach w szkole;
- czujesz złość, smutek, zniechęcenie, żal - podziel się tym, co właśnie przeżywasz;
- dojrzewasz i masz związane z tym pytania;
- doświadczasz przemocy lub jesteś w niebezpiecznej sytuacji;
- jest jakiś inny problem, którym chcesz się podzielić.

Konsultanci 116 111 czekają na Twój telefon!

Nie będą Cię oceniać ani pouczać. Wysłuchają Twojego problemu i razem z Tobą zastanowią się nad najlepszym jego rozwiązaniem!

2) Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży: 800 12 12 12.

To telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka. Możesz też napisać do ekspertów na czacie, który znajdziesz na stronie Rzecznika: www.brpd.gov.pl

Dreńczą Cię w szkole, biją na podwórku, boisz się wychodzić z domu? Stałeś się celem ataku w internecie, jest hejt na Ciebie, ktoś wpuścił do sieci Twoje kompromitujące zdjęcie? Zostałeś sam, pogubiłeś się w życiu, straciłeś przyjaciela, nie masz z kim pogadać?

Nie jesteś sam! Zadzwon pod numer 800 12 12 12.

Czekają tam na Ciebie ludzie, którzy Ci pomogą. Za darmo. Nie musisz się przedstawiać ani mówić, skąd dzwonisz. Eksperci z Telefonu Zaufania pomogą Ci rozwiązać Twój problem, wyjaśnią, co robić, jak się zachować, gdzie znaleźć konkretne wsparcie.

Dbamy o ochronę twojej prywatności oraz danych osobowych. Jeśli chcesz dowiedzieć się, jak to robimy.

Pod numer interwencyjny mogą też dzwonić osoby dorosłe, aby zgłosić problemy dzieci lub rażące zaniedbania względem nich.

Uwaga! Telefon i czat internetowy są czynne przez całą dobę, siedem dni w tygodniu.

Do dziecięcego telefonu zaufania najczęściej zgłaszane są sprawy dotyczące przemocy, problemów emocjonalnych, w relacjach rówieśniczych, szkolnych i rodzinnych oraz wynikających z okresu dorastania. Zespół Dziecięcego Telefonu Zaufania prowadzi także edukację upowszechniającą prawa dziecka poprzez spotkania oraz zajęcia edukacyjne.

Umiejscowienie Dziecięcego Telefonu Zaufania w strukturach Biura Rzecznika Praw Dziecka umożliwia jego konsultantom możliwość zajmowania się problemem, monitorowanie sytuacji oraz organizowanie dalszej pomocy w oparciu o współpracę z wieloma instytucjami.

3) POLICYJNY TELEFON ZAUFANIA- tel. 800 120 226

4) TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB O ODMIENNEJ ORIENTACJI SEKSUALNEJ tel. 22 628 52 22

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 5

1. PCPR uznając Twoje prawo do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia najwyższe standardy ochrony Twoich danych osobowych oraz Twojego wizerunku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Zgodę na publikację Twojego wizerunku wyrażają w formie pisemnej rodzice lub opiekunowie prawni.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do internetu

§ 6

1. W PCPR nie będziesz mógł korzystać z internetu, bowiem sieć przeznaczona jest wyłącznie dla pracowników PCPR

Rozdział VI

Monitoring stosowania Standardów

§ 7

Raz na rok w PCPR dokonywana będzie analiza realizacja Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem i w razie potrzeby dyrektor PCPR wprowadza do nich niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom PCPR, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie.

Rozdział VII

Zasady udostępniania dzieciom Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

§ 8

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem PCPR ogólnodostępnym dla dzieci, pracowników PCPR, rodziców, rodziców zastępczych, opiekunów prawnych.
2. Osoby pracujące z dziećmi mają obowiązek zapoznania dzieci ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby dzieci mogły go zrozumieć niezależnie od wieku.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 9

1. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE W ŚWIDNICY**

Beata Gulewska

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy PCPR – dziecko

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników pedagogicznych, pracowników niepedagogicznych, praktykantów i wolontariuszy.

Pracownicy PCPR powinni traktować Was z szacunkiem oraz uwzględniać Waszą godność i potrzeby.

Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Relacje personelu z dziećmi;

1. Działania podejmowane wobec Was powinny być adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
2. Nikt nie może Was bić, szturchać, popychać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć, obrażać ani dotykać w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Osobom dorosłym pracującym w PCPR nie wolno używać wobec Was wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, kierować wypowiedzi dotyczących aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać władzę lub przewagę fizyczną nad Wami (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
4. Pracownik PCPR nie może Wam proponować alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w Waszej obecności.
5. Jeśli czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów osób dorosłych pracujących w szkole, możesz o tym powiedzieć rodzicowi zastępczemu, opiekunowi, rodzicowi lub dyrektorowi PCPR i możesz oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
6. Pracownicy PCPR nie mogą zapraszać Was do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z Wami poza godzinami pracy.
7. Właściwą formą komunikacji pracownika PCPR z Wami lub Waszymi rodzicami zastępczymi lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail , telefon służbowy).

Zasady bezpiecznych relacji dziecko - dziecko

1. Traktuj kolegów/koleżanki z należyтым szacunkiem.
2. Słuchaj innych, gdy mówią, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole (nie narażaj innych na niebezpieczeństwo).
5. Konflikty rozwiązuj w sposób pokojowy:
  - Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko nasili.
  - Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
  - Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.

- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
  - Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.
  - Pamiętaj! Jeśli nie uda się Wam rozwiązać konfliktu, zawsze możecie zwrócić się o pomoc do rodzica zastępczego, rodzica, opiekuna , pracownika PCPR.
6. Nie bądź obojętny gdy komuś dzieje się krzywda, zawsze poinformuj o rodzica zastępczego, rodzica, opiekuna , pracownika PCPR.
  7. Nie stwarzaj sytuacji, w których Twój koledzy/koleżanki czuliby się celowo pomijani, izolowani.
  8. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej innego dziecka.
  9. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek. Nigdy nie dotykaj kolegi/koleżanki w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
  10. Nie wolno Ci wyśmiewać, obgadywać, ośmieszać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać innych dzieci.
  11. Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach Twoich kolegów i koleżanek.
  10. Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
  11. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
  12. Bądź tolerancyjny - szanuj odmienny wygląd, przekonania, wierzenia, poglądy innych.
  13. Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj prywatnych rzeczy.
  14. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez jego/jej wyraźnej zgody.
  15. Szanuj rzeczy osobiste i mienie kolegów/koleżanek.
  16. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj.
  17. Nie namawiaj innych do krzywdzenia.
  18. Nie przynoś do szkoły niedozwolonych substancji, nie zachęcaj innych do ich stosowania.